

ALT FOR NORGE

ORGAN FOR DEN NASJONALE FRONT

Nr. 19

November

1944

NORGES FRIGJØRING ER BEGYNT!

HANS MAJESTET KONGENS TALE FRA LONDON

DEN 26-10-1944.

Kjære landsmenn!

Min regjering traff for en tid siden med mitt bifall avtale med Sovjet-Samveldets regjering om militært samarbeid for det tilfelle at krigssituasjonen skulle utvikle seg derhen at sovjetrussiske stridskrefter kom til å operere på norsk territorium. Denne situasjon foreligger nå. Sovjetrussiske stridskrefter kommer til Norge for å kjempe mot den felles fiende. Det er meg en særlig glede å kunne meddele at norske styrker vil delta i operasjonene og således atter kjempe på norsk jord.

Sovjet-Samveldet ble likesom Norge angrepet av Tyskland, og det er som våre allierte de sovjetrussiske styrker kommer til Norge. Vår avtale med Sovjet-Samveldet fastslår at etter hvert som den militære situasjon tillater det, vil norsk administrasjon og rettspleie igjen tre i virksomhet i sitt fulle omfang. Avtalen forutsetter ennvidere at militære og sivile norske tjenestemenn utpekt av sin regjering vil samarbeide med de russiske befalingsmenn for å lette gjennomføringen av de militære operasjoner og overgangen til normale forhold under norsk administrasjon.

Vi har hatt tallrike vitnesbyrd om den sovjetrussiske regjering og det russiske folks vennskap og sympati for vårt land. Og vi har med beundring og begeistring fulgt Sovjet-Samveldets heroiske og seierrike kamp mot vår felles fiende. Det er hver nordmanns plikt å yte våre sovjetrussiske allierte størst mulig støtte.

Folket i det nordligste Norge har inntatt den samme faste, nasjonale holdning som folket i den øvrige del av landet, og det vil også være villig til å bære de ofre og til å vise det samhold og den disiplin som er nød-

---

PATRIOTER, LANDSMENN!

KJEMP MED OSS FOR NORGES FRIGJØRING!

---

vendig for å sikre seieren. Jeg sender en varm hilsen til folket i nord med takk for dets trofasthet og fedrelandssinn. Jeg gleder meg sammen med hele det norske folk over nå å kunne si at befrielsen av vårt land er begynt. Krigens siste fase kan føre med seg nye vanskeligheter og nye ofre. Men seieren nærmer seg dag for dag.

* *

*

STATSMINISTER NYGÅRDSVOLDS TALE FRA LONDON

DEN 26-10-1944.

Det var i Nord-Norge vi måtte innstille kampen på norsk jord i 1940. Vi gjorde det med tungt hjerte. Kampviljen hos folket var ubrutt, og skarer av frivillige strømmet også til sørfra. Livet i landsdelen var blitt innstillet på krig. I samlet fylking sto befolkningen beredt til å ofre alt. Langs fjellene ved Narvik hadde norske styrker — storparten fra Nord-Norge — drevet fienden fra skanse til skanse, og sammen med våre allierte holdt vi på å ødelegge de tyske styrkene der. Men begivenheter på andre fronter kullkastet våre forhåpninger. Også Nord-Norge måtte oppgis, og dermed var hele landet i fiendens vold.

Mer enn fire år er gått. Krigslykken har forlengst vendt seg. Med verdige resurser av menn og materiell holder de forente nasjoner på å tvinge Tyskland i kne. Sluttkampen er hard for alle. Men enhver frihetselskende mann og kvinne vet at intet offer er for stort når det gjelder å vinne friheten tilbake.

Utviklingen har ført med seg at folket i Nord-Norge i årene som har gått, har hatt krigshandlingene nær innpå seg hele tiden. Landsdelen har vært brukt som en viktig basis for Tysklands krigføring mot våre sovjet-russiske allierte. Det har vært en vanskelig tid. Men nå er Hitlers tropper på flukt også på dette frontavsnitt. De må bli slått, tilintetgjort eller tatt til fange. Hver tysk soldat som unnkommer sørover, vil bidra til å forlenge krigen både for det norske og andre folk. Jeg vil understreke appellen om at de russiske og norske militære avdelinger må få all mulig støtte og bistand fra hver enkelt nordmann. Jeg vet at så vil skje.

I samsvar med den avtalen vi inngikk med Sovjet-Samveldet 16. mai i år, har regjeringen tatt de nødvendige skritt til å gjenopprette et lovlig norsk styre i de befridde strøk så snart kamphandlingene tillater dette. De første forsyninger av mat, klær og brensel vil også bli brakt fram så hurtig som den militære situasjon gjør det mulig. Landssvikerne vil bli tatt i forvaring og få sin straff ved norske domstoler.

Når de sovjetrussiske tropper er rykket inn i Øst Finnmark, hilser vi dem velkommen som våpenbrødre til fullføring av vår felles frihetskamp. I dag som i 1940 står Nord-Norge i første linje. Hele det norske folket som venter befrielsens time, er med dere. Ved felles kamp og felles ofre vil seieren bli sikret.

DIREKTIV FRA DEN NORSKE FORSVARSSJEF TIL HJEMMESTYRKENE.

Melding over London Radio 31-10-1944:

«Jeg vet at situasjonen hjemme er særlig alvorlig på grunn av fiendens aksjoner mot motstandsbevegelsen. Jeg vil understreke at det som skjer nordpå foreløpig ikke gjør noen forandring i det alminnelige direktiv som gjelder for hjemmestyrkene i de områder som ikke berøres av operasjonene.

Direktivet er:

Unngå åpen kamp. Bevar organisasjonene. Dere vil få ordrer gjennom kjente kanaler og i kringkastingen når tiden er inne til aksjon i samsvarende med den militære situasjon. Vær på vakt mot falske ordrer. Følg de regler om forsiktighet som gis i ordren fra hjemmefrontsledelsen.»

HVA KAN FRIHETENS OG DEMOKRATIETS FORKJEMPERE I NORGE LÆRE AV DEN TRAGISKE UTVIKLING I FINNLAND?

II.

I sin oppsiktsvekkende bok «Finlands två ansikten» av mars 1944 skriver finnen *A. R. Torn*:

«Den alminnelige oppfatning er vel nå den at av alle sosialdemokratiske partier i verden er det finske det mest korrumperte. Det er særlige omstendigheter som har gjort det finske sosialdemokratiske parti til det det nå er. Da alle virkelige sosialistiske bestrebelser har vært illegale i Finland, har det sosialdemokratiske parti bare kunnet eksistere ved å drive en reaksjonær politikk og på alle vis og med et hvert middel medvirke til å kvele alle radikale tendenser i den finske arbeiderklassen. De fascistiske makt-haverne i Finland har alltid krevet av det finske sosialdemokratiet at det skulde være på vakt mot «kommunistiske tendenser». Men det er jo kjent at fascistene også ser på vanlige liberale og demokratiske tendenser som kommunistiske. I Finland har Ståhlbergs tilhengere vært en gruppe som er meget lite velsett av de herskende klasser. Tjenestemenn

som hørte til denne gruppe er blitt avsatt fra sine stillinger, og i lappotida ble eks-presidenten sjøl og hans tilhengere meget slett behandlet. Ved presidentvalget i 1937 viste Tanner at han fullt ut delte de fascistiske grupperes uvilje mot Ståhlberg. Det er også kjent at det sosialdemokratiske parti heller opptar nye medlemmer fra det storfinske AKS enn fra de liberales leir. Alle aktive antifascister er utelukket fra partiet. Det hender at det samarbeider med det politiske politi. Ofte stempler sosialdemokratene en person som kommunist eller sovjetvenn, og deretter kommer politiet og tar ham.

Stillingen før krigen var i store trekk denne: det finske folket var trett av det svinhufvudske diktaturet og krevde å få gå tilbake til Ståhlbergs demokrati samt at de verste unntakslovene skulle oppheves. Arbeiderklassen var igjen kommet i bevegelse etter den lange undertrykkelsesperioden, den krevde større yttingsfrihet, frihet til å velge sine egne

representanter inn i riksdagen og aktiv kamp mot de fascistiske kretsene. Den finske reaksjonen kjente at grunnen sviktet under føttene. «Skal lap-pobevegelsens resultater gå totalt for-tapt?», klaget Ajan Suunta gang på gang i sine artikler. Arbeiderne slut-tet seg i store masser til de sosial-demokratiske organisasjonene og til Vuoris landsorganisasjon for å tvinge igjennom en forandring i den sosial-demokratiske politikken. I Helsinkis arbeiderkommune erobret arbeider-opposisjonen ledelsen og skjøv Tan-ners tilhengere til siden. Det samme skjedde i Tammersfor. Det så mørkt ut for den finske reaksjonen. Krigen var under slike forhold velkommen for den.

Om underhandlingene i Moskva i spørsmålet om grensereguleringen er det skrevet meget. På sett og vis har den ene av underhandlerne, Väinö Tanner, gitt det mest interessante innlegg i diskusjonen. I publikasjonen «Työväen joulualbumi» (Arbeidernes julealbum) 1941 skriver han om disse forhandlinger bl.a. følgende:

«Fra sovjetrussisk side ble det stillet helt uomgjengelige krav om landav-ståelser. Sovjetunionen mente at den trengte store deler av Neset for at Leningrad skulle få et beskyttende forterreng, og likeså Hangø slik at en kunne lukke Finskebukta fra begge kystene. Stalin nevnte flere ganger at hverken Sovjetunionen eller Finn-land kunne forandre de geografiske kjennsgjerninger, og at en derfor måtte trekke grensene i disse om-råder i samsvar med de krav som den foreliggende farefulle situasjon stillet... Da vi stillet oss fremmed for disse krav og forundret spurte om fra hvilken kant Sovjetunionen kunne frykte overfall og fare da det i det

minste ikke var noen fare for noe slikt fra Finnlands side, så innrømmet han at Sovjetunionen ikke næret noen frykt hva Finland angikk. Derimot begrunnet Stalin disse krav med at den pågående krigen ville bli meget langvarig, og at den kom til å gripe vidt om seg. Mest ble England og Frankrike nevnt som mulige angri-pere, men etterat vi hadde innvendt at det, slik som forholdene lå an, ikke ville være mulig for disse makter å å komme inn i Østersjøen en gang, ble det helt klart et man framfor alt var redd for Tyskland.»

Stalin nevnte også ifølge Tanner, at den russiske overkommandoen var av den mening at det krevdes langt større landavståelser, men sovjetre-gjeringen hadde bestemt seg til å nøye seg med minimumskrav.

Folkekommissæren for utenrikshan-delen, Mikojan, hadde også forsikret Tanner om at det innen den sovjet-russiske regjering rådde en meget vel-villig innstilling overfor Finland. Dette framgikk også av at sovjetregje-ringen var villig til å avstå fra sitt krav på Hangø og erklærte seg tilfreds med noen øyer utenfor Hangø-odden. Stalin ofret personlig hele sju kvelder på de finske underhandlerne for å få en frede-lig overenskomst i stand. Men de finske underhandlerne ga ingen løfter og anså landavståelsene for altfor store. Paasi-kivi innvendte at for at planen skulle kunne godtas, ville det kreves 5/6 fler-tall i riksdagen, og dette var det ikke mulig å oppnå. Stalin forsikret da litt ironisk at underhandlerne ville få 99 % flertall og «Sovjetunionens stemme att-på». Da underhandlerne tilslutt gjorde seg i stand til heimreisen uten at det var kommet til noe resultat, spurte Molotov litt ergerlig om Finland ville saken gå til åpen konflikt.